

De kroongetuige

Iemand moest getuige zijn. Wat is een huwelijk zonder getuigen, hoe vang je een bankovervaller als niemand hem gezien heeft, *is* hij dan wel een bankovervaller, wie zou Jezus zijn geweest als er geen twaalf discipelen, vier evangelisten waren om te getuigen van Zijn wonderen, de Holocaust was niet gebeurd als niemand het overleefd had.

Dus de dag waarop Anna haar collega Toine zou veroveren, mocht ook niet ongezien voorbijgaan. In de week voordat ze haar aanval gepland had, zocht ze een getuige: een van haar leerlingen.

Kijk die kinderen. Als mieren kruipen ze om elkaar heen. Als er eentje doodgetrapt zou worden, zouden ze eerst nieuwsgierig rondjes om het lichaam lopen en dan zouden ze het met z'n allen op hun schouders tillen. Denk ik. Maar wat weet ik van kinderen? Ik heb er geen. Ik kan niet anders naar ze kijken dan met het oog van de leraar. Het oog dat afdwalende blikken bij proefwerken onderschept of schuldige ogen betrapt die gericht waren op een klein voorwerp, verstopt in de schoot of achter de tas; het oor dat hoort wie van de 25 de les verstoort; mijn handen die telefoons en proefwerken innemen, woordenboeken en proefwerken uitdelen; de mond die loze woorden preekt: 'ga zitten, pak je spullen, waar is je pen, doe je boek open, ga aan het werk, hou je rustig, zal ik je helpen, let op, ik ga iets uitleggen, heb je je huiswerk wel gedaan, nee, dat dacht ik al, als je niet leert, dan gaat het niet lukken, hè.' Dat is alles wat ik ze te bieden heb, oog, oren, handen, woorden en in ruil bieden ze mij ook niet meer dan hun werk, nooit hun hart, nooit hun ziel, nooit is er iets meer in de ogen dan: 'vertel het maar, dan zijn we er vanaf.' Dat geeft niet. Zo is de relatie tussen de meeste mensen.

Iris was een meisje van veertien met jongensachtig kort haar en ogen als een hert in de koplampen. Totaal van de wereld leek dit veertienjarige kind wel eens. Dan zat ze daar achterin het lokaal met boek en schrift voor zich, met de pen losjes in haar hand, starend naar het bord. Over haar hoofd konden vliegtuigjes passeren, links van haar speelde een klasgenoot een grappig Youtube-filmpje af, een lerares kon vragen stellen aan de klas, aan haar, maar zij bewoog niet, zij zei niets. Natuurlijk was dat niet normaal, deze leerlinge had een persoonlijke aanpak nodig. Bijles voor die gruwelijke dyslexie die haar verlamde als ze ook maar een drieletterwoord moest lezen of schrijven. En een personal coach die haar een dagelijkse peptalk zou geven: kom op meisje, je kan het, ze zullen je niet uitschelden, bespugen of in elkaar slaan, niet vandaag, misschien hoor je niet bij de populaire kinderen, maar hé, dat is toch maar oppervlakkig, wie wil daar nou bij horen, jij hebt een mooi innerlijk, dat is wat telt. Perfect voor Anna, zo'n meisje. Dus Anna zei: 'Ik help Iris graag met wat extra taallessen.'

Anna had gedroomd over Toine. Daarom wist ze dat hij het moest zijn. Ze was geen zweverig type, maar als je 's nachts over iemand droomt, dan betekent dat iets. Blijkbaar wist ze zelf niet dat ze al zó verliefd op hem was, dat zei de droom.

In de pauzes ging ze bij hem aan tafel zitten. Ze was steeds vaker aanwezig bij de vrijdagborrel, die hij ook frequent bezocht. Soms bleef ze dan hangen tot ze met hem alleen overbleef. Meestal vertrok hij dan plotseling naar huis, naar zijn vriendin. Eén keer bracht hij haar naar het station, op zijn vouwfiets.

'Ik moet de trein halen, over tien minuten. Kan ik bij je achterop?' vroeg Anna.

'Ik heb een vouwfiets, dat kan niet.'

'Jawel,' zei ze beslist. 'Ik sta op de bagagedrager en ik houd je schouders vast. Dat heb ik vaker zo gedaan,' en dat was waar, een seconde dacht ze aan de jongen die haar altijd zo naar huis reed na uren net-niet-vrijen in het park, maar dat was in een vorig leven en met wat kilo's minder. Toch stapte ze op zijn bagagedrager en Toine liet haar op zijn schouders leunen, ze raceten de stad door, ze haalde haar trein.

'Ik dacht wel dat ik je hier zou vinden!' riep ze uit toen ze de gymzaal binnentrad.

'Eh ja. Ik ben hier altijd,' zei Toine. Verlegen, dacht ze. Wat lief. 'Nog even de spullen checken. Was weer een drukke lesdag.'

'Ja?'

'Ja.'

Ze ging zitten op een van de bankjes voor leerlingen. Het was een laag bankje en ze liet haar jurk ongegeneerd naar beneden hangen, ook al viel daarmee veel dijbeen bloot en zou Toine op hurkhoogte recht in haar kruis kijken.

'Wou je iets bespreken?'

'Nee, ik kwam gewoon even kletsen.'

Ze stond weer op. Ze vond het nu al te lang duren.

'Kan ik je misschien helpen?'

'Oh, eh. Ja hoor. Kijk, deze kast staat niet helemaal goed, dan past de brug er niet naast.' Samen schoven ze de kast opzij. Daarna stond ze naast hem. Het was nu of nooit. Ze pakte hem bij zijn schouder.

'Ik vind je leuk,' dat zei ze en hij moest het maar begrijpen. Ze kuste hem vol op de mond. Hij had het niet verwacht, dat was duidelijk. Hij liet zich door haar overrompelen, hij liet zich veroveren, hij liet haar de handen om zijn middel leggen. Hij pakte haar bij de schouders, ging langzaam mee in het kussen.

En onderbrak haar.

‘Wow. Dit had ik niet echt verwacht.’

Wat een simpele jongen, dacht zij. Ze lachte alleen maar en kuste hem weer, terwijl ze haar handen snel af liet zakken naar zijn middel, zijn zij.

‘Wacht even.’

‘Oh kom op, je wilt dit wel.’

In de bijles, afgelopen donderdag, had ze met Iris een woordenlijst doorgenomen. Woordjes leren was een ramp, in welke taal dan ook. Dus Anna maakte zinnen met haar waarin deze woorden betekenis kregen. Ze liet Iris zoeken naar plaatjes bij de woorden. Ze liet haar de woorden vijf keer opschrijven. En ze lasen alles hardop, samen. Al dat werk voor één woordjetest. Dan krijg je een voldoende op je rapport.

Wat Iris nodig had, volgens Anna, was een vriendin. Een vriendin die haar een plek gaf tussen de mensen, die haar nu beperkte sociale status zou verhogen. Iris had een voorbeeld nodig. En wat had Anna nodig? Iemand die haar zag. Als niemand je ziet, dan besta je niet.

Kom op, kom op, je wilt toch wel een beetje aandacht, een beetje liefde, een beetje seks, kom op, Toine, Toine, Tooooooone, wie wil er niet bemind worden, kom bij mij, kom hier, ik bemin je, ik kus je, ik wil je, kom dichterbij, hou me vast, geef me meer. We hebben allebei al genoeg gezien en genoeg beleefd in deze wereld, dit leven, de school, de kinderen, wij weten hoe het werkt en nu kunnen we wel samen verder, waar wacht je op, Toine, wij samen kunnen verder, jij en ik ja, ja toch? Elke dag hetzelfde, oppervlakkige praatjes en niemand die je echt kent, is het niet? Zeg eens, wie kent jou, kent je vriendin je, ja? Ik denk het niet, nee, ik denk het niet! Maar ik wel en wat ik nog niet van je wist, zal ik nu ontdekken: mijn ogen, mijn oren, mijn handen en mijn mond zijn van jou, voor jou, ik geef je alles, mijn ziel, ja hoor je, mijn ziel, lichaam en ziel, voor jou.

‘Laten we gaan liggen,’ hijgde ze. ‘Hier.’ Ze wees naar een dunne groene mat die nog opgeruimd moest worden.

‘Nee Anna, je moet stoppen.’

Ze stopte haar hand in zijn broek en graaide doelgericht. Natuurlijk was hij geil, mannen zeggen wel eens nee, maar je voelt het ja altijd in hun broek kloppen. Ze liet zich op haar knieën vallen en begon zijn lijf te zoenen, eerst zijn onderbuik – ze rook zweet, de geur van een dag lang met kinderen meerennen in een slecht geventileerde gymzaal. Ze trok zijn broek omlaag.

Hij legde zijn hand op haar hoofd. ‘Kappen nou,’ zei hij zacht, maar de duw die hij haar gaf was harder. Ze landde op de mat en krabbelde verschrikt overeind. Rende naar de deur. Passeerde daar Iris. Rende naar haar lokaal, waar het briefje nog op de deur hing: ‘Beste Iris, ik ben even in de gymzaal. Kom je daar naartoe? Dan beginnen we daarna aan de woordjetest. Groet, Anna.’

Binnen een maand werkte Toine ergens anders. Ze vinkte hem af op haar lijstje. Voor de volgende vergadering bereidde ze een leerlingrapport voor. Met hart en ziel, zou Anna zelf zeggen, met hart en ziel schreef ze: ' Iris zal het veel beter doen in het speciaal onderwijs. Haar bijlessen hebben niets opgeleverd. Onvoldoende.'